

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht No. 1 - 1950

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz. 1
II	Activiteit van de C.P.N. ("De Waarheid")	" 5
III	Neven- en Mantelorganisaties van de C.P.N.	" 11
IV	Indonesië	" 16
V	Overzicht der Stakingen in Januari 1950	" 19
		" 20

INDEX a.

Erkenning van de Verenigde Staten van Indonesië door de Sowjet-Russische regering	blz. 1 " 2 en " 16
Houding der C.P.N. t.a.v. Moskou's erkenning van de regering te Djakarta	" 2 " 3 en " 10
Aanvallen van Berend Blokzijl en de Indonesier Djajeng Pratomo op het "Soekarno-Hatta-regime"	" 4
Het vredesoffensief der communisten gaat vergezeld van radicale looneisen	" 6
De internationale campagne der communisten tegen het lossen van wapenzendingen uit Amerika	" 6 " 7
Begin Februari 1950 werd ook in Amsterdam een Havenvredescomité gevormd	" 7
Het standpunt van het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties in de kwestie der wapenlossingen	" 8
"De Waarheid" op eigen pers gedrukt (21-1-1950)	" 8
Het instituut der "Waarheid"-arbeiders correspondenten	" 8 en " 9
Communistische demonstraties tegen particulier bezoek van Montgomery aan Amsterdam	" 9
Leiding der C.P.N. eist vorming van huur-comité's	" 10
De stakingspropaganda van C.P.N. en communistische vakbeweging	" 11
Redevoeringen van Lillah Suripno, Annie Averink en Rie Lips-Odinot op de Aziatische Vrouwenconferentie te Peking (Dec.1949)	" 11 en " 12
Gecombineerde E.V.C.-N.V.B.-vergaderingen	" 12 en " 13
De E.V.C. en de actie-comité's in de bedrijven	" 13
Spreekbeurt te Amsterdam van Mevr. Robeson, echtgenote van de Amerikaanse negerzanger; huldigingsadres namens de vereniging "Ons Suriname"	" 14
organisatie van het A.N.J.V.	" 14

INDEX b.

De vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945"	blz.15
	en " 16
Toenemende belangstelling van de E.V.C. voor de vakbewe- ging in Indonesië en voor de Indonesische arbeiders in Nederland	" 16
Federatieve samenwerking van Indonesische organisaties in Nederland	" 18

I. COMMUNISTISCHE INTERNATIONAAL

Het zwaartepunt van de wereldpolitiek zal voortaan in Oost-Azië liggen, constateerden onlangs toonaangevende leiders der Amerikaanse diplomatie. De ontwikkeling van de toestand in China is daaraan vanzelfsprekend niet vreemd. Het communisme is door de loop der gebeurtenissen als wereldmacht meer dan ooit in het brandpunt van veler belangstelling en bezorgdheid komen te staan.

Philip Jessup, reizend ambassadeur der Verenigde Staten legde 18 Januari j.l. te Hongkong een persverklaring af over de politieke beginselen der V.S. ten aanzien van Azië. Ofschoon reeds vele malen uiteengezet, achtte Jessup het van belang, dat de volkeren over de gehele wereld deze beginselen niet uit het oog zouden verliezen. De V.S. zouden zich voor alles verweren tegen de communistische theorie en praktijk, welke beogen regeringen met geweld en door ondermijnende handelingen onder de voet te loopen.

De internationale politiek van Amerika berust, volgens Jessup sedert 150 jaren op democratische en anti-imperialistische motieven. De voornaamste factor bij het bepalen van economische hulpverlening door de V.S. aan de volkeren van Azië zou hun bereidheid moeten zijn om hun zelf gekozen regeringen te steunen tegen communistische tyrannie.

Jessup verwierp verschillende perscommentaren, waarin werd verondersteld, dat de aanvankelijk wel gefundeerde samenwerking tussen de regeringen der Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en van andere landen in de vrije wereld was verstoord tengevolge van de erkenning van het communistische bewind in China door Engeland en nog andere staten, zulks in tegenstelling met de houding der V.S.

Het politieke systeem van de Sowjet-Unie eiste van elke nauw met de U.S.S.R. verbonden regering een precies gelijkgestemde politiek. De basis van samenwerking tussen vrije regeringen was volgens Jessup ten enenmale anders. Een zelfde kijk op fundamentele vraagstukken eiste noch maakte noodzakelijk, dat zij t.a.v. ieder opgeworpen probleem in de internationale betrekkingen een zelfde inzicht ontwikkelden of op gelijke wijze handelden. Zij pleegden vrijelijk overleg en namen zelfstandig beslissingen. Uiteenlopende conclusies ten deze schaadden geenszins de fundamentele vriendschap en samenwerking der vrije regeringen.

Onmiskenbaar hebben die samenwerking en verbondenheid Moskou ertoe gebracht in de jongste verslagperiode enkele snelle en ogeneschijnlijk tegenstrijdige beslissingen op diplomatiek terrein te nemen.

Enerzijds heeft het Kremlin de R.I.S., de Verenigde Staten van Indonesië erkend, niettegenstaande Moskou en alle ondergeschikte Stalinistische partijen het Soekarno-Hatta regime hebben verguisd.

Anderzijds erkende de Sowjet-regering niet het door de communisten eveneens gelaakte bewind van Bao Dai, dus de onder de Franse Unie geschaarde regering van Viëtnam, doch haar tegenvoeter, de regering van Viëtmin. Dat is het regime van de communistenleider Ho Tsji Min. Viëtmin was al veertien dagen eerder, n.l. medio Januari erkend door het rode China en het eveneens communistische Noord-Korea. De officiële erkenning van de door de Franse Unie als revolu-

tionnaire gekenschetste groep Ho Tsji Min moest leiden tot een verscherping van de betrekkingen tussen Parijs enerzijds en Moskou-Peking anderzijds. Bij zulk een toespitsing heeft Rusland rechtstreeks belang. Het tracht alsnog de machtsinvloed van het Westen op communistisch China te verzwakken. Englands snelle erkenning van Mao's bewind kwam de Sowjet-Russische leiders daarbij zeer ongelegen. Vandaar de tegenzet in voormalig Frans Indo China, waar Moskou zonder meer partij koos voor een communistische verzetsbeweging, welke beoogt de communistische zaak gewapender hand te doen zegevieren.

Het communisme verkreeg daarnaast door de erkenning van de Verenigde Staten van Indonesië officieel toegang tot een uitgestrekt operatieveld voor toenemende propaganda en agitatie in Z.O.-Azië. (Zie ook het hoofdstuk Indonesië van dit overzicht).

Moskou oordeelde het plotseling t.a.v. Indonesië nuttig de diplomatieke weg te bewandelen. Deze biedt mede talrijke mogelijkheden voor het ontwikkelen van subversieve activiteit. Om de hiervoren aangegeven beweegredenen werd deze tactiek evenwel niet gevolgd ten opzichte van Viëtnam, in casu de Franse Unie. Daar zal worden getracht om het revolutionaire communistische program rechtstreeks te doen uitvoeren.

De strijd voor de bevrijding der volkeren van "kapitalistische slavernij en imperialistische onderdrukking" is immers, volgens de opvatting van het Kremlin, een rechtvaardige zaak. Het wordt zelfs een plicht van alle communisten geacht zo mogelijk gewapender hand in de koloniale gebieden op te treden waarbij inheemse nationale bewegingen voor de wagen van Moskou gespannen moeten worden. De mislukte en daarom achteraf gedesavoueerde opstandspoging in 1948 van de communistenleider Moeso was daarvan een voorproef. Reeds in 1926, onmiddellijk na de mislukte communistische opstandspoging, probeerde Moskou de nationalistische intellectuelen in Ned. O. Indië voor zijn verdere revolutionaire praktijken te strikken.

De C.P.N. werd blijkbaar door Moskou's officiële erkenning van de R.I.S., welke 25 Januari j.l. plaats vond, ietwat onaangenaam verrast. Reeds de daarop volgende dag poogde "De Waarheid" te motiveren, waarom diplomatieke betrekkingen tussen de Sowjet-Unie en de R.I.S. waren toe te juichen. Het besluit van de Sowjet-regering om in te gaan op het verzoek van de Nederlandse regering om diplomatieke betrekkingen met de Verenigde Staten van Indonesië aan te knopen vloede, aldus "De Waarheid", logisch voort uit de sinds 32 jaar door de Sowjet-Unie standvastig gevoerde buitenlandse politiek. Deze door Lenin ontworpen en door Stalin voortgezette buitenlandse politiek heette gericht te zijn op "het onderhouden van de vredelievende betrekkingen en handel met alle landen, die in dezelfde geest deze betrekkingen met de Sowjet-Unie wensen te onderhouden". De Sowjet-Unie had hierbij steeds het oog gericht op "de volkeren van de betreffende landen" (spatiëring van "De Waarheid"). Het erkenningsbesluit zou, aldus hetzelfde artikel, ongetwijfeld bij het Indonesische volk met groot enthousiasme ontvangen worden. Het werd "een belangrijke bijdrage tot versterking van de vrede in Azië en in de gehele wereld"

genoemd. Opvallend kwam volgens "De Waarheid" de tegenstelling tot uiting tussen de vredespolitiek van de Sowjet-Unie en de oorlogspolitiek van Amerika. De Amerikaanse regering werd er in het Waarheid-artikel van beschuldigd voort te gaan "onrust in Azië te verwekken en een toestand in de Verenigde Naties te laten voortbestaan, die uiterst schadelijk is voor de samenwerking tussen de volkeren".

De omstandigheid, dat de C.P.N. op voorbeeld van Radio-Moskou tot op de dag der erkenning had geschimpt op het "marionettenbewind" van de "imperialistenknechten Soekarno en Hatta" poogde "De Waarheid" te weerleggen met de slotzinsnede: "De Nederlandse progressieve krachten zullen hun strijd voor volledige terugtrekking van de Nederlandse troepen, voor het liquideren van het openlijke of gemaskeerde koloniale machtsapparaat in Indonesië voortzetten en versterken. Het Indonesische volk zal in deze stap een rechtvaardiging zien van zijn strijd voor volledige nationale zelfstandigheid".

Ten overvloede zij nog vermeld, dat Radio-Moskou nog in een der Nederlandse uitzendingen van 17 Januari l.l. beweerde, dat het Indonesische volk de overeenkomst van de Hatta-klik met de Amerikaans-Nederlandse kolonisators vastbesloten van de hand wijst. Het vormen van de zogenaamde Verenigde Staten van Indonesië kon het Indonesische volk niet om de tuin leiden.

Alle grote industrie-centra in Indonesië waren volgens de commentator door stakingen aangegrepen. De werkers van de industrie-centra op Java hadden zich aangesloten bij de arbeiders van Sumatra. De stakingsbeweging vloede ineem met de gewapende strijd van het volk voor zijn ware onafhankelijkheid. Ook de voornaamste eilanden van Indonesië hadden met hun partisanensfdelingen verbitterde gevechten opgenomen met de troepen van de koloniale en de plaatselijke Quislings. De grond brandde de kolonialen onder de voeten. De Amerikaanse protegé Hatta, die er naar streefde om de beweging van het volk te onderdrukken, handelde in nauw contact met de Nederlandse troepen, die met Amerikaanse wapens waren uitgerust. Volgens Radio-Moskou - een officiële instelling onder censuur der Sowjet-autoriteiten - toonden de gebeurtenissen in Indonesië nogmaals aanschouwelijk de juistheid van de stelling aan, welke de Sowjet-delegatie in de vierde bijeenkomst van de U.N.O. naar voren had gebracht. Het regelen van het Indonesische vraagstuk moest in het belang van het volk niet worden gezocht in misdadige handeltjes, die de Amerikaanse en Nederlandse monopolisten met de Hatta-klik hadden gesloten, maar in het geven van ware soevereiniteit aan het Indonesische volk en het bevrijden van het land van alle mogelijke kolonisators. Ook brede lagen van het Nederlandse volk begonnen dit steeds beter te begrijpen en getuigden daarvan door hun steeds sterker wordende strijd voor de vrede en tegen het Indonesische avontuur van de Nederlandse regerende kringen.

Berend Blokzijl, vice-president van het W.V.V., een der belangrijke figuren van de in November te Peking gehouden Oost-Aziatische vakverenigingsconferentie, zette ook na Moskou's erkenning van de R.I.S. zijn aanvallen op het bewind van Soekarno en Hatta onverminderd

derd fel voort in spreekbeurten voor E.V.C.-bijeenkomsten. Daarentegen werd in C.P.N.-kringen een verminderde agressiviteit naar buiten ten toon gespreid. Uit deze gereserveerdheid kunnen voorshands geen conclusies worden getrokken t.a.v. de door de communisten in Nederland te volgen tactiek. Kennelijk bevindt de partij-leiding zich ook hier voor de zoveelste maal in een stadium van verkenning van en aanpassing aan de algemene partijlijn van Moskou.

De communist Djadjang Pratomo, een der leiders der "Perhimpunan Indonesia" in Nederland, wijdde geheel in de trant van Blokzijl, een artikel aan de nieuwe situatie in Indonesië (E.V.C.-Gids no. 10, Februari 1950, 2e jaargang). Hij kwalificeerde deze als een "verwisseling van uithangbord". De R.I.S. heette een maaksel van de Amerikaanse regering. Nederlands-Indië had, volgens Pratomo, een andere naam gekregen, maar een kolonie was het nog altijd gebleven. Het volk moest daarom onder leiding van de democratische (lees communistische) krachten - in de eerste plaats de arbeidersklasse - de strijd voor de werkelijke onafhankelijkheid voortzetten. In wezen verschilt deze uitspraak in geen enkel opzicht met de hiervoren gesignaleerde van Radio-Moskou.

De eigenlijke bedoeling van deze en soortgelijke reacties blijkt o.m. uit verschillende uitspraken van Sowjet-Russische instanties. Het in vele talen verspreide "New Times", gezaghebbend propaganda-orgaan der U.S.S.R., bevatte in een van de jongste nummers een artikel van zekere Tarle, lid der Sowjet-Academie van Wetenschappen. Hij constateerde als oogmerk van de Sowjet-Russische buitenlandse politiek een "geleidelijke overgang naar het communisme". Zulks zou, volgens "New Times", volledig het denkbeeld uitsluiten, dat het mogelijk is een socialistisch systeem in het buitenland te vestigen door gebruik te maken van militaire macht. Een woordvoerder van Radio-Moskou (en als zodanig gezaghebbend woordvoerder van het Kremlin) ging echter verder in een uitzending voor de Sowjet-Unie zelf. Deze spreker, de filosoof Stepanyan noemde de functie van de Sowjet-staat "primair het in stand houden en het versterken van zijn militaire macht". Volgens hem moest de Sowjet-staat daarbij ook in vreedstijd zijn "bevrijdende zending" blijven vervullen. De Westerse pers achtte dit geluid aanmerkelijk meer chauvinistisch en aanvallend, dan de officiële koers, zoals aangegeven in "Nieuwe Tijden" voornoemd.

Ook hier wederom de gebruikelijke dubbelzinnige en opportunistische tactiek, welke de communisten bij voorkeur toepassen ter bereiking van hun doel.

II. ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. ("De WAARHEID")

De richtlijnen van de jongste Partijconferentie zullen, naar verwacht wordt, wel zonder ernstige oppositie door het derde naoorlogse Partij-congres der C.P.N. worden goedgekeurd. De te Rotterdam te nemen beslissingen kunnen aan de benarde toestand, waarin de partij verkeert, weinig of niets ten goede veranderen. Het isolement, waarin de communisten zich zelf hebben gebracht door hun blinde volgzaamheid jegens Moskou en Kominform, nam eer toe dan af.

In Frankrijk en Italië gelukte het de communistische partijen aanvankelijk om na de bevrijding deel te nemen aan de regering. De communisten in Nederland zijn daarin nimmer geslaagd. De Vereniging van Vrienden van de Waarheid en nadien de C.P.N. trachtten in de aanvang nog in het gevlug te komen van de leiders der zgn. burgerlijke partijen teneinde zodoende hun entrée in het regeringsapparaat te maken. Wat elders in West-Europa aanvankelijk nog scheen te gelukken, faalde hier van meet af aan. De teleurstellende ervaringen, welke de communisten in West-Europa met de beoogde samenwerking en doorbraak opdeden, leidden tenslotte tot een van hogerhand opgelegde koerswijziging. Deze beslissing werd nog vrij abrupt genomen toen Zhdanov in 1947 in het Kominform drastische strijd aankondigde tegen de "rechtervleugel-socialisten". Daarbij richtte de vijandschap der communisten zich in het bijzonder tegen de "reformistische" leiders.

De taak van de C.P.N. werd ~~als~~ ^{mede} gevolg van deze door Moskou bevolen wijziging der tactiek mede aanmerkelijk verzwakt. De partij moest immers sindsdien trachten om de niet-communistische arbeiders buiten hun leiders om onder haar gezag te mobiliseren voor het voor van gezamenlijke strijd. De partij eiste welhaast vanzelfsprekend voor zich alleen het recht op daarbij als proletarische voorhoede te fungeren. Het positieve element ter verwerkelijking van bovenvermeld streven was het Moskouse vredesoffensief. Het werd sedert het congres van Wroclaw in 1948 steeds meer naar voren geschoven. Daarbij ging het in hoofdzaak om:

- 1e. de algemene doelstelling: versterking van de Sowjet-macht in de ruimste zin en het gelijktijdig afbreuk doen aan de militaire en economische weerstandskracht van het Westen;
- 2e. de bijzondere doelstellingen: het activeren van de massa onder leiding van de communistische partijen in het Westen teneinde de voorwaarden te scheppen voor het vervullen van de algemeen gestelde taak (sub 1).

Het is geen toeval, dat de C.P.N. evenals haar zusterpartijen in West-Europa juist nu krachtig wordt aangespoord tot het ontplooiën van verhoogde activiteit. Deze moet in de nabije toekomst resultaten afwerpen o.a. in de vorm van vnzig begeerde massastakingen. Het ten uitvoer brengen van het Marshall-plan en het realiseren van het Atlantisch pact kunnen de kansen van het wereld-communisme aanmerkelijk verminderen. De belangrijkste taak van de partij om dit onheil te voorkomen is het tot stand brengen van de eenheid van on-

derop van de arbeidersklasse. De vredesbeweging blijft daarvoor het middel bij uitnemendheid.

Teneinde de aanhang zo breed mogelijk te maken wordt de strijd voor de vrede gekoppeld aan radicale looneisen. Zodoende hoopt men ook de niet-communistisch georiënteerde arbeidersklasse voor de vredesbeweging te winnen, in het bijzonder leden en geestverwanten van de P.v.d.A., van het N.V.V., maar ook bij confessionele bonden en partijen aangesloten werkers.

De bedrijvigheid van het partijkader nam de laatste weken toe, waaraan de technische voorbereidingen voor het Partijcongres te Rotterdam mede debet zijn geweest. Overigens werd de activiteit in de partij gestimuleerd door het bekende alarm, dat de jongste Partijconferentie heeft geslagen. De algemene gang van zaken onderscheidde zich echter in de jongste verslagperiode niet principieel van die der voorgaande perioden. Nog steeds vielen in de C.P.N., haar pers en hulporganisaties ernstige tekenen van verval en crisis waar te nemen. Het laat zich begrijpen, dat ook de C.P.N. cum annexis elke gelegenheid wilde aanvatten om meer leven in de brouwerij te brengen. Die kans werd geboden in de aankondiging van de Amerikaanse wapentransporten voor West-Europa. Hiervonden de communisten een der zo zeer begeerde aanknopingspunten om aan het algemeen vredesoffensief een actueel en speciaal accent te verlenen. Het ging hier voor de partij om een actie, welke rijke mogelijkheden inhield om - zij het tijdelijk - uit de impasse te geraken. Uitgaande van de hiervoren sub 2 vermelde doelstellingen trad de C.P.N. in het gareel om voor Nederland leiding te geven aan een internationale communistische campagne tegen de wapenzendingen en -ontschepingen. De communisten riskeren, dat zij met hun actie in Nederland en elders een gevoelig fiasco lijden, indien onverhoopt aan hun aansporingen om het laden subsidiosen te weigeren geen gevolg zal worden gegeven. Deze bijzondere campagne, waarbij het onder de bevolking levende verlangen naar vrede wordt geëxploiteerd, houdt voor de partij uitgezochte mogelijkheden in om allereerst haar leden en meelopers in beweging te brengen en zodoende nadien een massaal verzet te ontketenen. In Januari werd derhalve door "De Waarheid" en alle andere daarvoor in aanmerking komende publicatie-organen een hetze op touw gezet. Zij bleek inmiddels zo intensief en verbeterd, dat zij sedert de bevrijding nauwelijks haar weerga in Nederland vindt. Zelfs de agitatie tegen de positionele acties in Indonesië werd er enigermate door in de schaduw gesteld.

De door Washington aangekondigde uitvoering van het Militair Hulpprogram stuitte sedert Januari 1950 op toenemende agitatie van Moskou. Aard en omvang der tot dusverre waargenomen activiteit, in Nederland georganiseerd door en namens de C.P.N., hebben in dit inleidende stadium reeds aangetoond hoe grote waarde het wereldcommunisme daaraan hecht, zelfs afgezien van de verwachte resultaten. In overzicht no. 12-1949, blz. 6 en 7 werd dezerzijds reeds gezinspeeld op het mogelijke aandeel, dat het Kominform en het W.V.V. (in casu de Internationale Beroeps Afdeling van Zeelieden en Havenarbeiders) ter zake hebben als internationale centra voor het organiseren van cen

een grootscheepse staking in de Europese en eventueel Amerikaanse havensteden. De nader ontvangen aanwijzingen versterkten deze vermoedens al kon nog niet onomstotelijk en met zekerheid worden vastgesteld in hoeverre genoemde internationale centra van het wereld-communisme daar aan actief deelnemen. De Stalinistische leiders vermeden tot dusverre er openlijk mede voor den dag te komen. Van communistische zijde werd bij voorbeeld nog in generlei publicatie gezinspeeld op de taak, welke de vorengenoemde I.B.A. van Zeelieden en Havenarbeiders hierbij zou kunnen of hebben te vervullen. De C.P.N. en de aan haar zo nauw gelieerde communistische vakbeweging (E.V.C.) hebben zich de laatste weken beijverd om ook door het onderhouden van internationaal contact te bevorderen, dat de havens in West-Europa zullen worden "plat gelegd". In toonaangevende C.P.N.-kringen schijnt men niet bij voorbaat overtuigd te zijn, dat al deze moeite zal worden beloond met een klinkend succes. Uit de publicaties in "De Waarheid" werd o.m. duidelijk, hoe groot belang wordt gehecht aan de wijze waarop het verzet in Antwerpen en Rotterdam op elkander kan worden afgestemd.

De C.P.N. heeft de leiding van de stakingsactie in Rotterdam blijkbaar toevertrouwd aan een Rotterdams Havenvredescomité, reeds vermeld in het voorgaande overzicht. In Antwerpen werd een gelijksoortig comité gevormd. In beide steden bestond echter reeds geruime tijd tevoren een communistisch comité van bootwerkers. Ook

de Belgische zusterpartij, ^{volgde,} tot heden kennelijk dezelfde tactiek om als communistische partij op het tweede plan te blijven teneinde de indruk te vestigen, dat hier geen sprake is van een strikt communistische beweging, doch veeleer van een reactie, ontstaan in brede lagen der bevolking.

Amsterdam bleef eerst achter met de vorming van een eigen Havenvredescomité. De oprichting vond pas begin Februari 1950 plaats. Medegedeeld werd, dat het krachtig initiatief van de Rotterdamsche havenarbeiders om de actie tegen het lossen van oorlogstuig te organiseren tot gevolg had gehad, dat ook in Nederlands andere belangrijke havens een soortgelijk Vredescomité werd gevormd. Dit comité heette te zijn samengesteld "uit havenarbeiders van verschillende richtingen". Het steunde "op de vurige vredeswil van de havenarbeiders en het gehele werkende volk". Een gepubliceerde oproep werd ondertekend met de namen van D.Kleinsma, M.van Marle, J.Kleyn en G.Tamminga (Waarheid 7-2-1950). Bedoeld comité hield op 17-2-1950 in de Diamantbeurs te Amsterdam een openbare vergadering onder de leuze "Voor vrede en welvaart, tegen wapentransporten". De partij heeft er de laatste weken eveneens zorg voor gedragen de vrouwen van havenarbeiders in te schakelen. Zowel het Voorlopig comité vrouwen van havenarbeiders te Amsterdam als het Vredescomité havenarbeidersvrouwen te Rotterdam bleken terzake aan het werk te zijn gegaan. De rechtstreekse invloed van de partij op de havenarbeiders was tot nog toe in Amsterdam groter dan in Rotterdam, waar het overwicht van het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (O.V.B.) aanmerkelijk is. De E.V.C. en de daarbij aangesloten A.B.T. zullen vanwege hun verknochtheid aan de C.P.N. de desbetreffende partij-acties veeleer spontaan ondersteunen. Van het O.V.B. is zulks,

althans in het huidige stadium, niet te verwachten. De houding van dit Verbond is voorshands passief, zo al niet principieel afwijzend tegenover de communistische actie. De O.V.B.-bestuurder A.v.d.Berg heeft kennelijk een slag om de arm gehouden en zal waarschijnlijk de houding van het O.V.B. in positieve zin beïnvloeden als hij de eventuele reactie in het buitenland op de Amerikaanse wapenzendingen heeft waargenomen. In het verbondsorgaan "Nieuwe Strijd" (6-2-1950) gaf hij zijn persoonlijke mening, dat in de huidige omstandigheden de Rotterdamse havenarbeiders zich zelf tot slachtoffers zouden maken van de stakingsparolen van het Rotterdamse Havenvredescomité "zonder redelijke kans om de oorlog te keren". Deze verklaring liet echter nog ruimte te over om van tactiek te kunnen veranderen. De C.P.N., die bij deze stand van zaken nog geen kans zag om het O.V.B. in haar kielzog te krijgen, veroordeelde diens houding als "trotskistisch". In deze gehele affaire neemt het O.V.B. een positie op de wip in. Zijn beslissing in de ene of andere richting kan van grote betekenis zijn.

De C.P.N. heeft de eigen dagblad-rotatiepers van "De Waarheid" op 21 Januari j.l. officieel in gebruik gesteld. Daarvoor werd de dag gekozen, waarop Lenin 26 jaar geleden ontsliep. Door massale colportage met de eerste (gratis) nummers, gedrukt op de nieuwe pers, werd aan dit voor de partij gewichtige gebeuren extra reliëf gegeven. Het lag oorspronkelijk in de bedoeling te Amsterdam een feestelijke receptie van het Partijbestuur te arrangeren. Deze ontvangst werd evenwel te elfder ure door De Groot en zijn naaste medewerkers afgelast omdat de partij zich beneden de gestelde verwachtingen had ingespannen. Ook soortgelijke C.P.N.-festiviteiten elders in het land moesten op last van de partijleiding zo mogelijk nog worden geannuleerd. Dit was zeker een markante vorm van critiek en zelfcritiek. Vele ijverars voor het Waarheid-belang zullen deze zelfkastijding met gemengde gevoelens hebben ondergaan. De partij trad hier weer eens op als de gestrengste opvoedster van alle proletariërs, die zich onder haar hoede hebben gesteld.

omvattende

De eerste 16 pagina's "krant" van eigen pers bevatte o.m. gelukwensen uit de partij en van zusterpartijen in het buitenland. Aan Lenins theorieën en zijn levenspraktijk werd een uitvoerige beschrijving gewijd. Voorts werd een nieuwe rubriek "Partijleven" geopend, waaraan met medewerking van lezers veel zorg wordt besteed. Gememoreerd werd, dat onbaatzuchtige partijgenoten en lezers in drie obligatieleeningen met 61.000 inschrijvingen f. 1.300.000.- hadden bijeengebracht, (dus per inschrijving ruim f. 21.-).

In overzicht no. 12-1949, blz. 19 werd gewezen op het wederom oprichten van het instituut van zgn. arbeiders-correspondenten (ar-cors) voor het partijdagblad. "De Waarheid" (21.1.1950) en het jongste Januari-nummer van "Politiek en Cultuur" gingen nader op dit onderwerp in. P.Clerkx schetste het resultaat van eigen berichtgeving: "een levendige krant, rijk aan gezonde volkshumor, een bonte afwisseling van verhalen, berichten, beschrijvingen en verhandelingen, caricaturen en foto's". Honderdduizenden (!) lezers beschikken, volgens deze schrijver in P. en C. over zo omvattende talenten en krachten, dat,

wanneer deze zouden worden georganiseerd, dagelijks de beste krant kon worden gemaakt. "De Waarheid" noemde op haar beurt de arcors "de oren en de ogen van de krant", de voornaamste bron van het communistische dagblad over het leven van de arbeidersklasse, want de arbeiderscorrespondent "liegt niet en vervalst niet, houdt de lezers op de hoogte van de werkelijkheid van de klassenstrijd". De vraag rijst of de beroepsjournalisten van "De Waarheid" zich aan de reputatie van die naam minder laten gelegen liggen. Een partijfunctionaris, die in een vergadering de klacht van verschillende huisvrouwen-lezeressen over het ontbreken van plaatselijk nieuws in "De Waarheid" (een algemeen voorkomende klacht) trachtte te weerleggen, merkte o.m. op, dat het vermelden van "de strijd van onze mannen in de fabrieken voor het verbeteren van hun positie" eerst met recht plaatselijk nieuws was.

Dezerzijds kon worden geconstateerd, dat recente arcors-berichten in "De Waarheid" grieven ten opzichte van bepaalde bedrijven bevatte.

"Met volle zeilen" (Januari-no. 1950 van het propagandablade der P.v.d.A.) bevatte het commentaar, dat de arcors in Duitsland in de twintiger jaren de kern vormden van bedrijfsspionage ten gunste van de Sowjet-Unie.

De abonnéwerving en colportage voor "De Waarheid" leidden nog niet tot stijging van de totale oplage. In sommige grotere steden bleek het aantal bedankjes de nieuwe aanwinsten nog altijd te overtreffen. Aan "De Waarheid" met zijn circa 100.000 abonné's blijft bij deze stand van zaken voorshands een moeizaam lot beschoren.

De communisten hebben te Amsterdam een particulier bezoek van Montgomery op 13 Januari 1950 aldaar aangegrepen om tegen de maarschalk te doen demonstreren onder het motto: "Laat Montgomery weten, dat hij niet welkom is". In Amsterdam-West staken onbekenden aan de vooravond van het bezoek (12-1-1950) de brand in een pop, die de geallieerde legeraanvoerder moest voorstellen. Elders werd een soortgelijk conterfeitsel aan de bovenleiding van het tramnet opgehangen. Bij de verwijdering heeft de politie jongelui, die een dreigende houding aannamen, uiteengejaagd. Overigens werd door middel van pamfletten, gekalkte leuzen e.d. geageerd. Spandoeken werden ontplooid en spreekwoorden werden door "communistische vrouwen" aangeheven. Enkele arrestanten werden opgebracht, waarbij omstanders onder het geroep van "fascisten" een dreigende houding aannamen. Terzake openlijke geweldpleging werden ook daar enige aanhoudingen verricht. Op de dag van het bezoek werd luidruchtig gecolporteed met "Vrede", uitgave van de Vredesraad van het bekende Organisatiecomité-Stotijn. De C.P.N. getuigde openlijk van haar instemmende belangstelling door een gekleurd relaas in "De Waarheid" af te drukken. Het A.N.J.V. protesteerde bij Amsterdams burgemeester tegen Montgomery's aanwezigheid.

De C.P.N. sloeg de propaganda-plank mis met de verspreiding (in

de nacht van 24 op 25 Januari j.l.) van een onder haar naam gedrukt pamflet "Wat gebeurt er in Indonesië?". Daarin werd de R.I.S. o.a. aangeduid met de "Verenigde Marionetten Staten" (zie ook hoofdstuk I van dit overzicht). Volgens het schotschrift waren grote gebieden op Java en Sumatra in handen van "de vrijheidsstrijders, die door de Communistische Partij van Indonesië worden aangevoerd". In de steden staakten en demonstreerden de arbeiders "tegen de bezettingsmacht en de landverraders". Maar aldus een andere passage: "In de bergen leeft en strijdt de echte Republiek Indonesia verder. Aan haar zijde staat de grote massa van de Indonesische arbeiders en boeren. Aan haar zijde staat het wereldfront van de democratie en het socialisme, dat met de Sowjet-Unie aan het hoofd, achthonderd miljoen mensen omvat".

Luttele uren na de verspreiding van het pamflet moest ook het partijsecretariaat aan de Roemer Visscherstraat te Amsterdam plotse-ling ervaren, dat de Sowjet-Unie de R.I.S. als soevereine staat erkend had. In het C.P.N.-pamflet werd beweerd, dat de inzet van Nederlandse troepen "om de marionetten-staat van Hatta aan het Indonesische volk op te dringen", een nog groter en gevaarlijker koloniaal avontuur was dan de mislukte militaire acties voordien.

De erkenning van het Soekarno-Hatta-regime door Moskou plaatste de partijleiding in Nederland voor een onaangename situatie. Niettemin zwaaide het dagblad der C.P.N. een dag later aan de Sowjet-Unie uitbundige lof toe vanwege haar "standvastig gevoerde buitenlandse poli-tiek" ("Waarheid" 26-1-1950).

Bij voortduring hield de C.P.N. zich bezig met de aangekondigde huurverhoging. In Amsterdam en ook elders in het land werd een aantal huur-comité's gevormd. In Rotterdam slaagden de communisten er echter nog niet in hun desbetreffende plannen in daden om te zetten, hoewel de partijleiding de vorming van zulke comité's eist.

"De Waarheid" heeft de voorgenomen huurverhoging o.m. een top-prestatie van reactionnaire wetgeving genoemd, welke ook weer de mo-gelijkheid tot uitzetting opende. De huurverhoging zou straks tot 60% oplopen, aldus het blad. De huurders moesten actie-comité's vormen en voorts alle initiatieven nemen ter uiteindelijke verhindering van de verhoging. De E.V.C. coördineerde van haar kant een desbetreffende actie. Zo wilde de landelijke leider van het E.V.C.-D.U.W.-bureau op elk D.U.W.-object een actie-comité gevormd zien tegen huurverhoging en andere verslechteringen.

De C.P.N. bestempelde voorts de niet bindend voorgeschreven 5% loonsverhoging als bedrog. Het propaganda-periodiek "Voorwaarts" be-weerde, dat de verhoging vergezeld gaat van langere werktijden, lage-re tarieven, opgevoerd arbeidstempo etc.

Met de thans gestelde eis van minstens 10% loonsverhoging, pro-bere de communistische propagandisten alsnog de arbeidsvrede te ver-storen. Het stakingswapen was door de arbeidersklasse nog niet uit handen gegeven, aldus het algemeen commentaar. De arbeiders eisen

echter op hun vraag wie eventuele loonderving als gevolg van stakingsacties zal financieren een duidelijk en bevredigend antwoord. De opvatting van de partijleiding t.a.v. eventuele havenstakingen geuit als zou geldelijk nadeel voor de arbeider in zo'n gewichtig geval bijzaak moeten zijn, zal stellig ook op toekomstige stakingsinitiatieven remmend werken. Daarenboven is ook buiten de kring der communisten voldoende bekend hoe C.P.N. en E.V.C. tengevolge van chronisch geldgebrek beknot worden in hun mogelijkheden om stakers op enigszins redelijke wijze financieel tegemoet te komen.

Het machtsvertoon van de partij en haar aanhang bevat een gerede dosis bluff. Het ware nochtans onvoorzichtig de speciaal op sociaal-economisch terrein sluimerende gevaren te onderschatten. Het feit, dat vele gebukt gaan onder toenemende lasten en nog immer stijgende kosten van het eerste levensonderhoud, kan de situatie nog altijd acuut verscherpen. Het zijn bij uitstek de communisten, die deze kansberoving scherp in het oog houden. Zij zijn gewoon vele op zichzelf kleine grieven opeen te stapelen in de verwachting ze te gepaster tijt te spelen ten gunste van het communisme.

III. NEVEN- EN MANTELORGANISATIES VAN DE C.P.N.

Gecombineerde actie E.V.C. - N.V.B.

De bedrijvigheid van de communistische neven- en mantelorganisaties, met inbegrip van vredes-actie- en huur-comité's, bleef afgestemd op de leuze: eenheid-vrede-brood.

Omdat de C.P.N. inzonderheid de bedrijven aanwijst als plaatsen waar de arbeiders tot vruchtbare samenwerking en strijd kunnen komen, behoudt de E.V.C., de vakbond onder rechtstreeks communistisch toezicht, een aanzienlijk deel van de te vervullen opdracht. Steeds duidelijker kwam de laatste tijd het streven tot uiting om ook de vrouwen aan verschillende acties te doen deelnemen. Daarom trad ook de Nederlandse Vrouwen Beweging, veelvuldig in gecombineerde vergadering met de E.V.C., meer op de voorgrond met voorstellen en uitspraken, welke zonder meer de nauwe verwantschap van N.V.B. en C.P.N. aantonen. De opwekking van de N.V.B.-leiding om uit de neutraliteit te treden en als communistische vrouwenbeweging te getuigen ging daarmee in vervulling. Het communistische persagentschap "New China News Agency" te Hongkong accentueerde dit militante communisme. Het publiceerde verklaringen, welke Lillah Suripno, Annie Averink en Rie Lips-Odinot in December 1949 hebben afgelegd tijdens de te Peking gehouden Aziatische Vrouwen Conferentie (zie vorig overzicht). De C.P.N.-functionaresse Annie Averink, noch de Indonesische communiste Lillah Suripno en de N.V.B.-presidente Rie Lips-Odinot lieten enige twijfel bestaan over haar extremistische gezindheid. Annie Averink merkte o.m. op, dat de Indonesische volkeren geen werkelijke vrijheid konden genieten vooraleer zij alle soorten imperialisten en hun eigen Indonesische

huurlingen eruit geschopt hadden. De zonen van het Nederlandse en het Indonesische volk waren geen vijanden. De gemeenschappelijke vijand, de Nederlands-Amerikaanse imperialisten, moest met vereende krachten worden vernietigd, aldus deze spreekster.

Mevrouw Suripno (Loeti Susilo) verzekerde op haar beurt, dat de overwinning met de hulp van de democratische arbeiders van Nederland aan de Indonesiërs zou zijn. Mevr. Lips-Odinot, die 12-12-1949 te Peking een uitvoerige toespraak hield, memoreerde het werk van de N.V.B.-vrouwen, o.a. de gehouden protestdemonstraties bij de inschepping van Nederlandse soldaten naar Indonesië. Meer dan 3000 personen namen deel aan een demonstratie in de haven van IJmuiden. De reactionaire Nederlandse regering trad, aldus spreekster, brutaal op tegen de vrijheidslievende soldaten. Waarschijnlijk doelend op de V.O.M.O. deelde zij voorts mede, dat ouders, vrouwen, zusters en dochters van mannen, die reeds meer dan twee jaren in Indonesië onder de wapenen waren, in 1949 een organisatie hadden opgericht, welke onmiddellijk demobilisatie eiste bij terugkeer van deze soldaten naar Nederland, straffe maatregelen voor hun onmiddellijke tewerkstelling en geen recrutering van hen voor het "Europees verdedigingsplan". Rie Lips-Odinot beweerde voorts te Peking, dat duizenden soldaten hadden geweigerd naar Indonesië te gaan om daar tegen hun Indonesische broeders te vechten. Zij bevonden zich thans in gevangenissen en in concentratiekampen. Zij doelde daarbij o.a. op de Schoonhoven-actie. Op initiatief van de N.V.B. werd een nationaal comité gevormd om deze soldaten te helpen. In het begin van haar rede had Rie Lips-Odinot haar gehoor verzekerd, dat de regering weigerde het benodigde geld beschikbaar te stellen voor sociale diensten, huizenbouw, beter onderwijs en bestrijding van tuberculose, daar elke maand 1200 nieuwe patiënten bracht.

In de bijeenkomsten, welke E.V.C. en N.V.B. de laatste weken in Nederland belegden, staken Berend Blokzijl, Lillah Suripno en Rie Lips-Odinot voornoemd de loftrumpet van het nieuwe China, de Sowjet-Unie en de volksdemocratiën. De N.V.B.-presidente herhaalde daarbij op begrijpelijke redenen niet de details van haar rede te Peking, waar in werd gerept over concentratie-kampen en massale tuberculose-infectie in Nederland. Ten opzichte van het bevrijde China en de daar opkomende vrouwenbeweging bleek het alles botertje tot de boom te zijn.

Berend Blokzijl, die met de vorengemelde spreeksters veelvuldig in dezelfde E.V.C. - N.V.B.-bijeenkomsten optrad, gaf niet minder geestdriftig verslag van zijn ervaringen. Ook na de erkenning van de Verenigde Staten van Indonesië door Moskou zette hij zijn aanvallen op de Indonesische regering voort. Hij vergeleek Hatta met Mussert. De nationale bevrijding van Indonesië was z.i. net zoveel waard als de nationale bevrijding welke Mussert destijds uit handen van de Duitsers voor het Nederlandse volk verwierf. Hatta was de moordenaar van de goede Indonesische republikeinen. Wat de Jappen niet hadden aangedurfd had Hatta volbracht, de moord op de besten van het Indonesische volk. (Openbare vergadering E.V.C. - N.V.B., afd. Hengelo 9-2-1950).

In verschillende andere, in samenwerking met de N.V.B. belegde

samenkomsten herhaalde Blokzijl zijn aanvallen op de R.I.S.. Hatta moest bedenken, dat hij in de toekomst dezelfde weg zou opgaan als Tsjang Kai Tsjek in China (Hilversum 21-1-1950). De Indonesiërs moesten hem en zijn regime in de Javazee drijven. Onderhandelen wilde de Hatta-regering met Westerling, de ploert, die duizenden Indonesiërs de dood had ingejaagd. Men zou zien, aldus Blokzijl, dat Westerling binnenkort een hoge militaire post in de T.N.I. krijgt. "Denkt U eens in, dat na drie jaar bezetting Seyss Inquart tot Mussert zou hebben gezegd: de Duitse regering heeft besloten Nederland zijn vrijheid terug te geven en U wordt aangesteld als hoofd van de regering. Zou dat voor ons Nederlanders niet een aansporing zijn geweest om met nog groter energie verzet te plegen? Natuurlijk, kameraden. Zo is het ook in Indonesië, Viëtnam, Malakka, Birma, India en Zuid-Korea, waar Amerikaanse lakeien aan het hoofd van de regering zijn geplaatst. Strijden voor de vrijheid en de vrede, dat is het hoofdpunt van de doelstellingen van de E.V.C.". (E.V.C. - N.V.B.-vergadering te Leiden 1-2-1950).

Deze uitspraken ademen de geest van het in het voorgaande hoofdstuk aangeduide C.P.N.-pamflet tegen de R.I.S.. De partij heeft zich onmiddellijk geconformeerd aan de algemene partijlijn van Moskou (erkenning van de R.I.S. als soevereine staat). De E.V.C.-voorzitter heeft zijn instelling (nog) niet gewijzigd. Dit behoeft geenszins een "afwijking" van de algemene partijkoers te zijn. De E.V.C. zou als instrument in handen van de C.P.N. ten deze de vijandige agitatie tegen de R.I.S. kunnen voortzetten terwijl de C.P.N. zelf zich om tactische redenen meer op de vlakte houdt. "De Waarheid" heeft zich sedert Moskou's erkenning aanmerkelijk in haar uitspraken tegen het bewind te Djakarta gematigd.

E.V.C.

De E.V.C. - meer speciaal haar C.P.N.-leden - kregen in de jongste resolutie der Partij-conferentie (Dec. 1949) de opdracht hun mede-arbeiders in de vakorganisatie door hun overtuigingskracht en hun voorbeeld van de politieke inzichten der partij te overtuigen en hun een communistische opvoeding te geven. De comité's van actie in de bedrijven werden daarvoor bij uitstek getuigd geacht. Zij waren een vorm van samenwerking van alle krachten, die voor gemeenschappelijke eisen wilden strijden. Geheel langs die lijn heeft de E.V.C. tot heden doeltreffende propaganda gevoerd ter verhoging van het aantal actie-comité's in de bedrijven. Voor de handhaving van de arbeidsvrede schuilen daarin gevaren. De actiecomité's kunnen immers de symptomen van onrust in de bedrijven bij de bron ontdekken en uitbuiten. De leden van een actie-comité bereiken in die kwaliteit hun mede-arbeiders gemakkelijker dan als leden van de E.V.C.

N.V.B.

De communistisch georiënteerde vrouwenbeweging hield in de ker-

van de "Vrije Gemeente" te Amsterdam een massale vergadering onder auspiciën van de hoofdstedelijke N.V.B.-afdeling. (17-1-1950). Circa 1500 personen beluisterden daar o.m. een toespraak van Mevrouw Robeson, echtgenote van de bekende negerzanger Paul Robeson. Zij was op doorreis van Peking naar Amerika. Haar korte rede bleek te zijn ingesteld op het communistische vredesverlangen. Men kende in Amerika, aldus Mevrouw Robeson, vele actieve vrouwengroepen, die voor de vrede werken, zoals in de communistische partij, de progressieve partij onder Wallace, de Congregatie van Amerikaanse vrouwen en de Raad van Amerikaanse vrouwen.

De vrouwen moesten meehelpen de wereld te besturen; de tijd voor veranderingen was thans aangebroken. Vroeger waren Parijs en Londen de wereldcentra; nu zijn het New York en Washington. De centra van de nieuwe wereld zouden, volgens Mevrouw Robeson, in Moskou en Peking liggen.

In bedoelde bijeenkomst te Amsterdam werd Mevrouw Robeson namens de vereniging "Ons Suriname" in het Engels toegesproken. De onbekende spreker huldigde in haar en haar man de strijders voor de vrede. Zijn vereniging vocht volgens zijn zeggen voor autonomie en zelfbeschikkingsrecht. Hij verzocht Mevrouw Robeson uit Holland een vredesboodschap voor de negerbevolking mede te nemen. De leden der ver. "Ons Suriname", zo declde hij mede, waren ook bijna allen negers.

De N.V.B. verklaarde zich voorts in verschillende van haar bijeenkomsten solidair met de aansporingen om Amerikaanse wapenzendingen bij aankomst in Nederlandse havens niet te lossen.

A.N.J.V.

Ook de communistische jeugd nam aan de gebruikelijke vredesacties deel. Elders werd reeds het protest van die kant vermeld, dat een A.N.J.V.-deputatie deponeerde bij Amsterdam's burgemeester n.a.v. het bezoek van Montgomery. Overigens trok het A.N.J.V. in zijn openbaar optreden vrijwel geen aandacht. De klachten over gebrek aan geld en kader hielden aan. De betere figuren werden in het verleden herhaaldelijk uit het Verbond overgeheveld naar partij en vakbeweging. Dit bleek voor de bloei van het A.N.J.V. zelf niet bevorderlijk. In de grote steden viel ook het A.N.J.V.-ledental aanzienlijk terug. Hier dus eenzelfde crisisverschijnsel als bij C.P.N., E.V.C. en andere communistische organisaties. Het Verbond stelde opnieuw pogingen in het werk om tot een verbetering van de situatie te komen. Doorgaans bleef het te dien aanzien bij plannen maken. De uitvoering liet telkens weer op zich wachten. Naar voorbeeld van de C.P.N. wil het A.N.J.V. "tienmanswijken" vormen. Aan het hoofd ervan wordt een wijksecretaris geplaatst, tevens penningmeester. Hij zal worden belast met het innen van contributies, verspreiding van het propaganda-materiaal, kaartverkoop voor bijeenkomsten e.d. Ongecontroleerde aanwijzingen bestaan, dat het A.N.J.V. in de toekomst meer een culturele dan een politieke organisatie wil worden. Zulks zou echter in tegenspraak zijn met de ontwikkeling van het A.N.J.V., zoals deze tot dusverre doelbewust werd

bevorderd. In de gewijzigde opzet zou de E.V.C.-jeugd dan meer bepaald worden belast met het aan de orde stellen van politieke vraagstukken onder de jongeren. Het A.N.J.V. toonde echter in het verleden bij stakingsacties (British Tobacco e.d.) mede diligent te zijn in het bedrijfswerk, dat met de politieke activiteit in nauw verband staat.

"Verenigd Verzet 1940-1945".

Nadat de Nederlandse Vereniging van Ex-politieke Gevangenen (N.V.E.P.G.) in 1949 had gebroken met de communisten in haar midden, hebben laatstgenoemden gepoogd om de ex-politieke gevangenen in een eigen communistisch gezinde organisatie te bundelen. Men ging daarbij uit van de gedachtegang, dat in die bundeling naast slachtoffers van het illegale verzet uit de bezettingsjaren, ook zij thuis behoorden, die na de bevrijding werden gedupeerd door hun verzet tegen overheids- en andere maatregelen van anti-communistisch karakter. Deze lieden worden in tegenstelling met de oud-verzetslieden aangeduid als deelnemers aan het nieuwe verzet.

De organisatie blijkt over een eigen orgaan "De stem van het verzet" te beschikken. In de eerste aflevering werd ontkend, dat de strijd in 1945 voltooid was. Oud N.S.B.-ers namen thans bevoorrechte posities in. Het fascisme stak in verschillende vormen weer de kop op. Een nieuwe oorlog bedreigde de mensheid.... Zij, die in het verzet het spits afbeten voor de democratische rechten en de onafhankelijkheid van Nederland, waren opnieuw geroepen om het volk wakker te schudden en aan te voeren in de strijd tegen het fascisme en voor de vrede.

Ook hier viel wederom de bedoeling waar te nemen om oude en nieuwe organisaties van openlijk of bedekt communistisch karakter in dienst te stellen van het zgn. vredesoffensief. De Ver. "Verenigd Verzet 1940-1945" hield 6 Februari j.l. te Amsterdam een besloten, door ongeveer 150 personen bijgewoonde ledenvergadering. Daarin werd o.m. verslag uitgebracht van de eerste Landelijke Werkconferentie van 7 Januari 1950 (vide Waarheid 9-1-1950), waarbij de vereniging werd gefundeerd op de grondslag van bovenvermelde oproep in het eerste nummer van "De stem van het verzet". Het lag in de bedoeling om de leden collectief te doen deelnemen aan de komende herdenking van de Februaristaking te Amsterdam. In het tweede nummer van het verenigingsorgaan werd vermeld, dat Verenigd Verzet inmiddels lid is geworden van de F.I.A.P.P., de internationale (communistisch gezinde) organisatie van voormalige politieke gevangenen. De vereniging had zich zodoende "gelschaard in het velen miljoenen tellende leger van de partizanen van het verzet".

De Landelijke Raad der vereniging vergaderde 20 Januari j.l.. Besloten werd op 5 en 6 Mei a.s. te Amsterdam een demonstratief congres in Amsterdam te houden.

Inmiddels werd aan de Minister van O.K. en W. een protestschrijven gezonden tegen de benoeming van politieke delinquenten als opvoeders van de jeugd. Afschrift daarvan werd ter kennis gebracht van

de pers en van onderwijs-organisaties. De brief was ondertekend door de communisten Jan Haken en A.M.Veltman. Alle afdelingen ontvingen de opdracht om overal waar politieke delinquenten voor de klas verschijnen, onmiddellijk, zo mogelijk in overleg met de onderwijskrachten, de ouders in een actie ter verwijdering van die elementen te betrekken.

Het secretariaat van de Landelijke Raad voornoemd is gevestigd Amsterdam, Weesperzijde 2 boven. Deze Landelijke Raad bestaat uit: L.H.Koning, B.v.d.Muyzenberg, J.Haken, N.Mourer, A.Veltman (Amsterdam), G.Maas (C.P.N. gem.raadslid Zaandam), Bearda, Rusman, T.Sanders (Limburg), Mevr. Grandia-Smit, J.Fermieg (Amsterdam), F.Luurtsona (Arnhem), H.Hendriksen, Th.v.Reemst (arts te Amsterdam), B.Gillieron (Amsterdam), J.S.Snippe v.Reenen, A.Krug, B.Wakker, G.Wagenaar, J.Brandenburg, v.Os (Chr.onderwijzer Purmerend), B.Brandsen, B.Blokzijl, J.Roeting, (Groningen), D.Zeevat, J.Brasser, J.Dekker, G.v.d.Molen.

Diverse commissies werden ingesteld. Redactie-commissie: N.Mourer, G.Maas, A.Veltman, J.Fermieg, Mevr. Grandia-Smit, B.v.d.Muyzenberg.

Rechtskundige, sociale en medische adviescommissie: Mr C.Enthoven, Mr D.Balbian, Mr L.Mok, B.Gillieron, J.Colpart, C.Fels, T.Hulleman, v.Os, Th.v.Reemst, Dr B.Polak, Dr J.Rozenburg, Dr W.Kreger, Mevr. Sunito-Heyligers, Domhof, Kleinhout.

IV. INDONESIË.

Met de erkenning van de Verenigde Staten van Indonesië door de Sowjet-regering heeft Moskou de weg geopend voor de uitwisseling van diplomatieke vertegenwoordigers waarmede dan tevens de invloedssfeer van het Kremlin in het Verre Oosten beduidend wordt uitgebreid. De erkenning bovendien van de communistische regering van Ho Tsji Min in een deel van Indo China betekent een directe steun van het Kremlin aan de in dat gebied voort woedende strijd tegen Frankrijk, door Moskou aangevoerd als een der imperialistische machten in Azië. Dat de communisten-leiders daarbij direct en indirect gesteund worden door de activiteit van buiten Azië verblijvende communistische Aziaten, is overbekend.

Uit meerdere feiten blijkt, dat na de vestiging van de "Volksrepubliek China" de communistische werkzaamheid in Azië is opgevoerd. Daarbij wordt alles in het werk gesteld om zoveel mogelijk aanhang te winnen, niet het minst onder de arbeiders.

Communisten-leiders wezen er bij herhaling op, dat de overwinning van het communisme in China van doorslaggevende betekenis is voor de overwinning van de voor hun vrijheid strijdende volkeren in de andere Aziatische gebieden. Het blad van het Kominform noemt daarbij Viëtnam (Indo China), Malakka, Korea, Birma, de Philippijnen, India en Indonesië.

Internationale communistische organisaties doen geredelijk mode aan de propaganda tegen de Westerse invloeden in deze gebieden.

De 21ste Februari is ook dit jaar weer - om een voorbeeld te

noemen - de dag, waarop de "democratische jeugd" van de gehele wereld haar stem moet verheffen tegen koloniale slavernij. In verband met deze dag is er in het "Informatie Bulletin" van het "Nederlandse Comité van Democratische Jeugd" te Amsterdam op gewezen, dat in gebieden als Viêt-Nam, Malakka, Indonesië en de half-koloniale landen toostanden heersen die in strijd zijn met de democratische rechten.

Ter gelegenheid van deze dag, "die in Nederland bij de democratische jeugd en studenten geheel in het teken zal staan van de solidariteit met onze Indonesische broeders", zijn op verschillende plaatsen tentoonstellingen georganiseerd.

De communistische solidariteitsbetuigingen met betrekking tot de georganiseerde jeugd, vrouwen, arbeiders en andere groepen in Azië, zijn niet van de lucht. In Nederland gaat daarbij in de eerste plaats o.a. de aandacht uit naar Indonesië, waarbij de E.V.C. naast de C.P.N. toonaangevend is. De Eenheids Vak Centrale heeft recent nog daadwerkelijk haar eensgezindheid met de stakende arbeiders in Indonesië getoond door het beschikbaarstellen van duizend gulden uit haar solidariteitsfonds ten behoeve van de stakersgezinnen.

In achtereenvolgende overzichten werd gewezen op de toenemende belangstelling van de E.V.C. voor de vakbeweging in Indonesië en voor de Indonesische arbeiders in Nederland, waaronder begrepen de Indonesische schepelingen (en gewezen schepelingen). Met deze E.V.C.-invloed houdt kennelijk verband een in "De Waarheid" van 28 Januari 1950 (Haagse editie) afgedrukt manifest van het "Comité van Indonesische schepelingen". In dit manifest, dat gericht is tot de Nederlandse werkers, wordt er op gewezen, dat de omstandigheden, waarin de Indonesische schepelingen op Nederlandse schepen werken, veel te wensen overlaat. De Nederlandse arbeiders en in het bijzonder de vakorganisaties worden opgeroepen om de Indonesische schepelingen te steunen in hun strijd voor hun dagelijkse belangen, mede voor gelijke behandeling en betaling als de Nederlandse zeelieden. (Terloops wordt daarbij opgemerkt, dat de betaling van de Nederlandse zeelieden ook nog niet voldoende is). Tevens wordt steun verzocht voor afschaffing van de rassendiscriminatie.

Het behoeft niet betwijfeld te worden, dat dit een poging is om ontevredenheid te zaaien onder de Indonesische schepelingen der op Indonesië varende boten. Het is bovendien opvallend, dat dit geschiedt nu in Indonesië door de arbeiders meerdere eisen worden gesteld en veelvuldig wordt gestaakt.

De oproep verder in het manifest van genoemd comité om de kameradschap tussen de Nederlandse en Indonesische schepelingen te verstevigen valt ongeveer samen met een telegram van "de Indonesische arbeiders" in Den Haag aan het Vredescomité in Rotterdam, waarin adhesie wordt betuigd met de weigering om wapens uit Amerika te lossen.

Het heeft de aandacht getrokken van de "Perhimpunan Indonesia", dat "De Vlam" na de soevereiniteitsoverdracht meer dan tevoren aandacht heeft geschonken aan de belangen van de Verenigde Staten van

Indonesië (in samenwerking met Nederland). Het afwijzende standpunt van de Vlamgroep ten opzichte van het Stalinisme kennende, hebben de communisten vanzelfsprekend veel belangstelling voor de Vlam-activiteit, die in verschillende artikelen van het gelijknamige blad "De Vlam" tot uiting is gekomen. Bij herhaling is heftige critiek uitgeoefend op het vroegere "kolonialisme" en is er op gewezen, dat alleen werkelijk progressieve Nederlanders daar te lande werkzaam kunnen zijn. De communisten beseffen dat zij bij de Vlamgroep zeker ten deze geen steun zullen krijgen voor hun eigen aspiraties.

Bovendien moet het in C.P.N. en P.I.-kringen de aandacht getrokken hebben dat de oud-communist Darsono (te Amsterdam) begin Januari 1950 in de redactie van "De Vlam" is opgenomen.

Op initiatief van de Chinese vereniging "Chung San Hui" zijn de verenigingen "Rukun Peladjar Indonesia", "Perserikatan Keristen Indonesia", het "Verbond Indonesische Burgers", genoemde vereniging "Chung San Hui" en de "Indo Nationale Partij" overeengekomen "een college" te vormen, bestaande uit ten hoogste twee afgevaardigden van elke vereniging. Het plan is te komen tot samenwerking in doeltreffende gevallen. Daar de "Chung San Hui" bestaat uit in Indonesië geboren Chinezen, die het Indonesischestaatsburgerschap aanvaardden, noemt zij zich thans een Indonesische vereniging. Met de Indo-Nationale Partij, bestaande uit Indo-Europeanen, die hetzelfde staatsburgerschap aanvaardden, is dit ook het geval. In feite wordt met vorenbedoeld college dus beoogd te komen tot een samenwerking tussen de in Nederland bestaande Indonesische groeperingen. Elke Indonesische organisatie kan toetreden tot deze - wat genoemd wordt - "zeer losse federatie" van Indonesische verenigingen met behoud van ieders zelfstandigheid. De "Perhimpunan Indonesia", die aanvankelijk aan een bespreking heeft deelgenomen, trok zich sindsdien terug.

In onderlinge samenwerking zal een maandblad worden uitgegeven.

Met de uitgifte en gratis verspreiding van het gestencilde blad "Yam Man Sai Ki" (Volkseeuw) beoogt de communist Chen Shi Man te Amsterdam zoveel mogelijk belangstelling te wekken voor de Chinese Volksrepubliek. De inhoud van alle sedert de 1ste Januari 1950 verspreide nummers is geheel ingesteld op de politieke gebeurtenissen in China met dien verstande, dat de Chinese Volksrepubliek met haar leider Mao Tse Tung als de enige ware wordt aangetreft en verheerlijkt. De landgenoten-emigranten in Nederland worden aangespoord zich te organiseren in één vereniging en trouw te zweren aan, benevens zich solidair te verklaren met "onze eigen wettige regering", de regering dus van de Chinese Volksrepubliek.

23-2-1950

Voor Hoofdstuk V, overzicht der stakingen in Januari 1950
zie blz.: 19.

B.V.D.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN JANUARI 1950.

- 19 -

Bedrijf.	Aanleiding.	Inmenging Vakbonden.	Resultaat	V o l g n o.
Arbeiders DUW-object Kerkrade.	Enige arbeiders be- klaagden zich over het door hen verdien- de uurloon.	---	Betrokkenen wer- den 3 dagen ge- schorst en gingen daarna normaal aan het werk.	1
Sigarenfabr. Aarel v.Wely Roosendaal.	Belgische grensarbei- ders eisten 10% koers- bonificatie;dit werd geweigerd.	---	Stakende arbeiders hebben de fabriek vrijwillig verla- ten en keren niet terug.	2
Straatmakers Fe.Heijdra Den Haag.	24 uurs proteststaking ter verkrijging van hoger loon.	BNOP/EVC steunde.	Eisen niet inge- willigd.	3
Arbeiders DUW- object Heukelum.	Ontevredenheid over het loon en eis van uitbetaling 5% loons- verhoging.	EVC leidde de actie.	Staking verliep door onenigheid van stakingslei- ders met EVC.	4
N.V.Wisselink Enschede.	Eis tot onmiddellijke uitbetaling 5% loons- verhoging.	ATEK/EVC werk- te achter de schermen.	nihil.	5
Katoen- en Lin- nenweverij ten Hoopen, Neede.	Actie van het vrouwe- lijk personeel tegen een collega.	---	---	6
N.V.Zwitserse Lasserij, Rijswijk.	Ontevredenheid over uitbetaling f.l.- duurtetoeslag.	EVC-leden lok- ten staking uit.	55 arbeiders ont- slagen.	7
C.Jannink & Zn. N.V. Enschede.	Eis tot 5% loonsver- hoging.	ATEK/EVC werk- te achter de schermen.	Directie stemt toe in 4% loons- verhoging.	8
N.J.Menko. N.V. Enschede.	Eis tot 5% loonsver- hoging.	idem.	Staking verliep; geen resultaat.	9
N.V.Ramie Union Enschede.	Eis tot 5% loonsver- hoging.	idem.	Geen resultaat.	10
Twentse Tex- tiel Mij. Enschede.	Eis tot 5 % loonsver- hoging.	idem.	Geen resultaat.	11

V o g n o. mnd. De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan.
 De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.
 .:staking met vooraf bepaalde tijdsduur(korter dan 24 uren).
 -:staking met vooraf bepaalde tijdsduur(24 uren of langer).
 =:staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1			8																													
2								30																								
3									35																							
4									25																							
5									140																							
6									65																							
7																																
8																																
9																																
10																																
11																																

400
 71 62 2/2 ge-
 einde.
 230
 230
 635
 129, 104, 75
 430
 10
 471
 58

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

